

Revival in de Kerk

Is het nodig? - Is het Bijbels?

Biblical Discernment Ministries

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of [HSV](#)). Vertaling, plaatjes en voetnoten door M.V.

Het komt ons vreemd voor dat hedendaagse revivalisten¹ verkondigen dat “God een grote herleving brengt in deze laatste dagen, gekenmerkt door een nieuwe en krachtige werking van de Heilige Geest”. Maar de Bijbel zegt dat Gods plan voor de laatste dagen de Grote Afval is, gekenmerkt wordt allerlei soorten valse krachten, tekenen en wonderen:

“Laat niemand u op enigerlei manier misleiden. Want die dag komt niet, tenzij eerst **de afval** gekomen is en de mens van de wetteloosheid, de zoon van het verderf, geopenbaard is ... En u weet wat hem nu weerhoudt, opdat hij op zijn eigen tijd geopenbaard wordt. Want **het geheimenis van de wetteloosheid is al werkzaam**. Alleen is er iemand die hem nu weerhoudt, totdat hij uit het midden verdwenen is. En dan zal de wetteloze geopenbaard worden. De Heere zal hem verteren door de Geest van Zijn mond en krachteloos maken door de verschijning van Zijn komst. **Zijn komst is naar de werking van de satan met alle kracht, tekenen en wonderen van de leugen en met alle misleiding van de ongerechtigheid in hen die verloren gaan, omdat zij de liefde voor de waarheid niet aangenomen hebben om zalig te worden**” (2 Thess. 2:3-10).

Brengt God werkelijk een revival (een herleving of opwekking)? Of zal wat wij vandaag zien gebeuren culminerend in het grootste bedrog aller tijden? Zie volgend vers:

“**En daarom zal God hun een krachtige dwaling zenden, zodat zij de leugen geloven, opdat zij allen geoordeeld worden die de waarheid niet geloofd hebben, maar een behagen hebben gehad in de ongerechtigheid**” (2 Thess 2:11-12).

Wij geloven dat laatste. Wij geloven ook dat wat vandaag algemeen “herleving, “revival” of “opwekking” wordt genoemd niet verschilt van de voorgaande jaren: een religieuze kermisshow, gedompeld in mysticisme en alom heersend emotionalisme.

De vraag die uiteindelijk moet beantwoord worden over herleving is deze: “Is het bijbels correct te streven naar een revival in de Kerk?” Is herleving verkeerd? Is het in strijd met de Schrift?

Alhoewel de Schrift in het Oude Testament het woord “herleven” gebruikt, moet deze term begrepen worden in de context van Israëls theocratie, en geplaatst vóór de uitstorting van de Heilige Geest op pinksteren. “Herleven” had toen een geheel andere connotatie. Herleving wordt ook verward met verscheidene zogenaamde “hervormingsbewegingen” in de Kerk, maar ook dat is een ernstige historische en theologische misvatting.²

In de revivalbeweging van onze dagen is het de algemene praktijk geweest om in “geestelijk slaperige” kerken een revivalprediker in te roepen om nieuw leven te brengen in hun samenkomsten, en bij hun leden aan te dringen een nieuwe verbintenissen aan te gaan met de Heer Jezus. Naast het feit dat dit “beslissings”-type van prediking onbijbels is, gaat onze grootste wrevel uit naar de ervarings/emotionele/mystieke/fanatische benadering die de meeste hedendaagse revivals kenmerken.

Gelovigen strijden om vrij te komen van het optreden van zonde. Sommigen lijden nederlaag na nederlaag in hun groei naar heiliging. Maar de *wedergeboren* apostel Paulus zei: “Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?” (Rom 7:24). Maar altijd zoekend naar een

¹ Revival: (ontleend van het Engels; Frans: revivre) herleving, opwekking.

² Herleven veronderstelt dat er ooit leven aanwezig was. Gods verbondsvolk kon als zodanig herleven, maar ongelovigen of christenen-in-naam in de nieuwtestamentische bedeling (onze tijd) kunnen niet herleven, zij hebben wedergeboorte nodig; de term revival is voor hen dus niet relevant. Voor bekeerden geldt dat zij geen revival nodig hebben maar wel transformatie - dat laatste is niet zozeer een instant-gebeuren dan een proces.

snelle, “instant”-oplossing echter, opteren velen naïef voor zoiets als “revival”-meetings. Als we terugkijken in de geschiedenis dan kenmerkten “revivals” zich altijd door een mengeling van Schriftwoorden en concepten van mystieke ervaringen die moeten doorgaan voor directe ontmoetingen met God. Maar elke relatie tussen revivalmeetings en wáár Christendom is pure hoop en veronderstelling.

Martyn Lloyd-Jones, zelf een ijverige proponent van revival, definieerde revival als “een *ervaring* in het leven van de kerk waarbij de Heilige Geest een *ongewoon* werk doet”. (Benadrukking toegevoegd). Dit “ongewoon” werk van de Heilige Geest, zo beweren revivalisten, manifesteert zich in een grondige, zelfs schrikwekkende in beroering brengende overtuiging van zonde, zodat zij die onder deze overtuiging werden gebracht zo compleet onder de controle zijn van machten, boven hun eigen kracht, dat zij het uitroepen en kreunen en schreeuwen. Het kan hun zelfs overkomen dat zij visioenen zien en openbaringen ontvangen van engelen of zelfs van Jezus Christus Zelf!

Zij die deze dingen aanmoedigen zijn eigenlijk voorstanders van een terugkeer naar het [Rooms-katholieke](#) mysticisme. Revival wordt gekarakteriseerd door mysticisme, en het werd direct in het protestantse denken gebracht door de revivals van John Wesley³, in het 18de eeuwse Engeland. Wesley had zich diep gedompeld in de geschriften van Rooms-katholieke middeleeuwse mystici, beweerde dat hij ze begerig had gelezen en dat hij de publicatie bevorderde van een groot aantal van deze katholieke werken. Dit valse mysticisme bleef bij Wesley heel zijn leven, en het is aanwezig in het hedendaagse revivalisme. [Links: John Wesley (1703-1791)]. De nadruk op visioenen en dromen, bijzondere buitenbijbelse openbaringen, en de leiding van de Geest bij deze openbaringen, behoren allemaal tot de traditie van het mysticisme. Geen wonder dat er zo’n verbluffende gelijkenis bestaat tussen het revivalisme en de moderne [charismatische beweging](#)! Maar mysticisme is in strijd met Gods Woord - het is een theologie van emoties, een theologie van [gevoelens](#), met slechts weinig oog voor doctrine. Alhoewel het niet van alle revivalisten kan gezegd worden, is in het algemeen revivalisme op zijn best ongeïnteresseerd en onverschillig voor doctrine (de leer), en op zijn slechtst een vijand van de waarheid.

Beschouw bijvoorbeeld het leven van [Charles Grandison Finney](#)⁴, de vroeg-19de eeuwse revivalist in het noordoostelijke gedeelte van de Verenigde Staten, en een verwante geest van John Wesley. (Finney goot Wesley’s leer van een “tweede ervaring⁵ in een doctrine). Finney’s introductie van nieuwe methoden om bekeerlingen te maken en het orkestreren van emotie en opwinding in reusachtige revivalsamenkomsten, was duidelijk gebaseerd op zijn ketters begrip van wedergeboorte (25/12/95, *Christian News*, p. 7). [Links: Charles Finney (1792-1875)].

Finney schrijft dat hij *alle* fundamentele doctrines van het geloof verwerpt, inbegrepen de plaatsvervangende natuur van de verzoening van Jezus Christus, in het belang van revivalprediking:

“Deze doctrines kon ik niet aannemen. Ik kon zijn zienswijzen [van zijn leraar] niet aannemen over de verzoening, wedergeboorte, geloof, berouw, de slavernij van de wil, of gelijk welke van de verwante doctrines” (*The Memoirs of Charles Finney*, p. 48).

Revivalisme is duidelijk de vriend van pragmatisme; d.w.z.: het gebruik van gelijk welke methode die werkt om “beslissingen voor Christus” te maken, of om de mensen ertoe te krijgen dat zij “wennen en jammeren voor God als bewijs van een hernieuwde verbintenis tot godvruchtig leven”, on

³ Wesley, John Benjamin (1703-1791) en Charles (1707-1788), Britse geestelijken, grondleggers van het methodisme, waren zoons van een anglicaans predikant. Zij studeerden te Oxford ... De Wesleys ondernamen evangelisatiearbeid binnen de Anglicaanse Kerk, maar toen zij niet meer in de kerken mochten optreden, begonnen zij in 1739 opwekkingscampagnes met openluchtbijeenkomsten in Engeland, Wales, Ierland en Schotland, die enorme toeloop vonden. ... Hoewel John zich zijn leven lang tegen afscheiding van de Anglicaanse Kerk verzet heeft (hij is als lid van die kerk gestorven), zag hij zich in 1784, doordat bisschoppen weigerden enige methodistische geestelijken voor Noord-Amerika te wijden, genoodzaakt die wijdingen zelf te voltrekken. Daardoor ontstond de zelfstandige Methodist Episcopal Church in Amerika ... (Encarta 2002). Hij was een belangrijk leider van de First Great Awakening.

⁴ Charles Grandison Finney (1792-1875), dikwijls genoemd “America’s foremost revivalist”, was een belangrijk leider van de Second Great Awakening in Amerika die een diepe impact had op de geschiedenis van de V.S. (Wikipedia).

⁵ Vandaag ook “second blessing” genoemd.

geacht de Bijbelse veroordeling van zulke methoden. Finney verklaarde in 1834 wat revival is: “een puur filosofisch resultaat van het juiste gebruik van de gestelde middelen”. Met andere woorden: Finney’s doel was louter de menselijke wil aan te spreken om beslissingen en verbintenissen te maken (25/12/95, *Christian News*, p. 7). ([Zie de noot aan het eind van dit verslag](#)).

Deze pragmatische benadering lijkt gebaseerd te zijn op de revivalistische foute kijk op bekering; d.w.z.: de revivalisten waren, voor het grootste deel, zoals Finney, Arminianen, die prediken dat redding geheel afhankelijk was van het individu en dat de prediker het hart van dat individu moet voorbereiden door de wet te prediken om hem zo in een geestelijk kader te stellen om Christus ofwel te “accepteren” ofwel “af te wijzen”. De “beslissing” lag geheel bij het individu.

Revivalisten houden typisch vast aan de valse leer dat redding in ’s mensen handen rust, en dat een “beslissing” kan aangemoedigd worden wanneer er maar een soort van “ongewone” en/of “buitengewone” ervaring kan opgewekt worden. Op het eind wordt voor de revivalist de intensiteit van de “ervaring” de proef op de echtheid van de bekering, maar ook op de persoonlijke verzekering van redding.

Zelfs [Jonathan Edwards](#)⁶, wiens revivals een weergaloos aantal bekeerlingen voortbrachten en/of opnieuw toegewijde gelovigen, erkende (zij het dan na de feiten) dat elke infiltratie van mysticisme/emotionalisme/fanatisme, eigen aan revivals, schadelijk zou zijn voor de werking van de Geest, en niet een eerste vereiste voor, noch bewijs van Zijn werking. In het vroege jaar 1744, kort na de meest “succesvolle” revivals ooit gehouden, gaf Edwards de commentaar dat de toestand van de religie “in New England in vele gevallen erg bedroevend is. Er is een grote verandering gekomen in twee jaar tijd. ... Er was van bij het begin een grote vermenging ... van valse ervaringen en valse religie met de ware ... en velen werden weggeleid naar droevige ontgoochelingen. ... [Wanneer een] genegenheid opkomt vanuit de verbeelding, en men bouwt als fundament daarop, in plaats van verlichting of ontdekking, dan is die genegenheid - hoe verheven ook - waardeloos en ijdel”. (Benadrukking toegevoegd).

Zelfs onder het wakend oog en de leiding van een man als Jonathan Edwards, een man die toegewijd was aan de gezonde leer van Gods soevereiniteit in de zaak van redding⁷, waren er veel valse bekeringen en was er veel valse religie, die in die tijd van het gebeuren aanzien werden als echt. Slechts later erkende Edwards ten volle dat de schuldigen het emotionalisme en valse ervaringen waren. Als het in die tijd al moeilijk was, zal het in onze tijd nog veel moeilijker zijn om de oorzaken van valse opwinding te detecteren - het luide geschreeuw, flauwten en lichamelijke opwindingen - die dan zo extensief de overhand krijgen.

Hebben wij revival nodig? Neen! Wij hebben **transformatie** nodig, omvorming. Deze transformatie kan niet bereikt worden door “wenen en weeklagen” voor God dat een soort “buitengewone” uitstorting meebrengt van de Geest. De transformatie waarover de Bijbel spreekt is de *voortdurende* heiliging door Gods Woord en de kracht/leiding van de Heilige Geest (Rom. 12:1-2; Fil. 1:6; 2:12-13; 3:20-21). Transformatie is het product van onze gebeden voor de genade van de Heilige Geest; vaststaan in het Woord in de strijd; niet wankelen, niet compromitteren, niet overvallen worden door vrees, maar standvastig blijven staan in de zaak van de waarheid - WAARHEID! - een vreemd woord voor de meesten in de revivalbeweging, zowel in het verleden als in de toekomst.

De waarschuwing die gegeven werd omtrent de “grote revivals” van de 18de en 19de eeuw gelden evenzo vandaag:

⁶ Jonathan Edwards: born Oct. 5, 1703, East Windsor, Conn. [U.S.], died March 22, 1758, Princeton, N.J. Greatest theologian and philosopher of British American Puritanism, stimulator of the religious revival known as the “Great Awakening”, and one of the forerunners of the age of Protestant missionary expansion in the 19th century. (Enc. Brit. 2003).

⁷ Opgelet: men mag niet neigen naar het extreme Calvinisme* met zijn uitsluiting van de menselijke wil. De Bijbelse leer is niet Calvinistisch, niet Arminiaans: Naast Zijn soevereine handelen (1 Petr. 1:2) doet God ook beroep op de menselijke wil (Op. 22:17). Dat laatste gebeurt echter niet door mystiek, emotionalisme en effecten, maar door de inwerking van Gods Woord en Zijn Geest op het hart en de geest van de mens. “Beslissingen”- samenkomsten, met hun uitgelokte instant-bekeringen, met overbenadrukking van de menselijke wil (beslissing), zijn niet Gods manier van werken.

* <http://www.verhoevenmarc.be/calvinisme.doc>; <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/calvinisme.pdf>.

Er bestaat een formidabele reeks boosheden. ... Er was te weinig verschil tussen ware en vals-religieuze gevoelens. Er werd teveel aandacht gegeven aan geschreeuw, flauwten krijgen, en lichamelijke beroeringen, als mogelijk bewijs voor de aanwezigheid en kracht Gods. Er was overwegend teveel vertrouwen op impulsen, visioenen, en de vermeende kracht van waargenomen geesten. Er was veel gebrek aan kritisch denken en van zondige veronachtzaming van de kerkelijke orde. De desastreuze effecten van deze boosheden, de snelle verspreiding van valse religie, de ontering en neergang van ware vroomheid, de overheersing van foute doctrines, de verdeling van congregaties, de vervreemding van christenen, en de lange periode van daarop volgende doodsheid in de kerk, kwam op als een ernstige waarschuwing aan christenen, en in het bijzonder aan christelijke bedienaars in al de tijden die zouden komen (*The Trinity Review*, July/August 1991).

Noot op Finney's theologie⁸

Charles Finney's "nieuwe maatstaven" in het revivalisme drukten een onuitwisbare stempel op het Evangelisme. Evangelisatie-"crusades", revival-samenkomsten, de "altar call" (de roep om naar voor te komen), de verontruste stoel en treurbank, de uitnodiging, de "beslissing" om Christus te "aanvaarden", het "gebed van geloof", het gebruik van opwinding en emotie om "beslissingen" voor Christus te vergemakkelijken, en de promotie van morele reformatie van de cultuur, kan allemaal toegeschreven worden aan de "nieuwe maatstaven" die door Finney werden ingevoerd in de jaren 1830. Sommige van zijn methoden, zoals de "altar call" of uitnodiging, zijn vandaag praktisch een protestants "sacrament". Velen van de moderne bewegingen zoals [Church Growth](#)⁹, [Promise Keepers](#), en de zogenaamde Religious Right¹⁰, vinden hun wortels in Finney. Evangelischen kunnen Finney's invloed niet ontgaan.

Het probleem met Finney's invloed op het hedendaagse evangelisme is dat zijn methodes "resultaten" boeken. Hij initieerde wat genoemd werd de "Second Great Awakening" (Tweede Grote Opwekking). Er werden grote revivals (herlevingen, opwekkingen) gerapporteerd in steden en gemeenten in heel het land. Er werden naar verluid levens veranderd. Er traden naar verluid morele reformaties op. Maar vermits Finney niet de totale verdorvenheid¹¹ van de menselijke natuur predikte, en de waarheid afwees van genade door geloof alleen, **kon** de basis voor zijn "resultaten" niet uit de Heilige Geest zijn. Finney's resultaten waren exact zoals hij ze had gedefinieerd: een menselijk dynamisme. ("Assessing the Promise Keepers", 12/25/95, *Christian News*, pp.1, 7-8).

Terwijl zij die betrokken waren bij de (eerste) Great Awakening traag waren om het woord "revival" te gebruiken tot na de gebeurtenissen, was het in Finney's tijd dat predikers geleerd werd dat zij een revival konden houden of leiden. Deze kijk op revival komt van Finney's geloof: "een revival is geen mirakel, noch afhankelijk van een mirakel in gelijk welke betekenis. Het is een puur

⁸ Dit gedeelte behoort bij onderhavig artikel van Biblical Discernment Ministries.

⁹ De Kerkgroei-beweging. Zie onder "Sektarische en Dwalingen" op <http://www.verhoevenmarc.be/#Dwalingen>.

¹⁰ The term Religious Right, is a broad label applied to a number of political and religious movements and groups. These groups have particularly conservative and right wing views; and it primarily focuses on the phenomena in the United States. Sometimes the term Religious Right is used interchangeably with the term Christian Right, although some argue for a distinction. (Wikipedia).

¹¹ We zouden "totale verdorvenheid", zoals de *Bijbel* dat leert, kunnen definiëren als dat alle delen van de menselijke natuur zijn aangetast, besmet, besmeurd, of beïnvloed door de zonde die ieder mens in zich draagt. De mens kan daarvoor niet uit eigen kracht tot God komen. Daarvoor is Gods genade nodig. God werkt het willen (Fil. 2:13) en opent harten (Hand. 16:14). De heilige Geest "overtuigt" de wereld van zonde (Joh. 16:8), en Hij "trekt" (Joh. 12:32). Hij ruimt bepaalde barrières op van vlees en duivel, opdat mensen met hun wil de roep kunnen beantwoorden: "Kom! En die het hoort, zegge: Kom! En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet" (Op 22:17), althans bij mensen die naar Gods voorkennis (1 Petrus 1:2) bereikbaar zijn door Hem. Er zijn twee luiken aan de redding: dat van God (Hij "trekt") en dat van de mens ("wie wil..."). Predominant is Gods genadewerking, maar Hij gaat de menselijke wil niet voorbij. Eens dat de mens zo werd wedergeboren kan hij niet meer verloren gaan. Dat leert de *Bijbel* - niet Calvijn of Arminius. Verdere details over hoe die twee luiken zich verhouden of werken is Gods zaak: het komt ons niet toe (en evenmin Calvijn of Arminius) daarover verder te gaan dan wat ons geopenbaard werd in de Schrift ([1 Kor. 4:6](#)).

filosofisch resultaat van het gebruik van gestelde middelen, net zoals elk ander effect dat geproduceerd wordt door het toepassen van hulpmiddelen” (Revivals of Religion, p. 5). Dit staat in sterk contrast met de bijbelse definitie van revival als een genadige daad van God. Zijn misplaatste kijk op revival was slechts één voorbeeld van de foute theologie van Charles Finney waardoor zijn praktijk werd aangetast en de praktijk van hen die zijn voorbeeld vandaag volgen.

Charles Finney werd bekeerd in een tijd dat het Calvinisme de overheersende theologische kijk van die tijd was, en ook het “hyper-Calvinisme”¹²: het geloof dat de evangelie-uitnodiging enkel voor de uitverkozenen was. Finney vond deze ideeën beledigend en verwierp ze als onlogisch. Zijn reactie was het ontwikkelen van een theologie die nog verder ging dan het Arminianisme¹³, en benaderde de ketterij die eerst bij Pelagius¹⁴ gevonden werd in de 5de eeuw. Finney’s theologie kan gevonden worden in zijn autobiografie (ook Memoires genaamd), Systematic Theology, and Revivals of Religion. Samen met deze boeken van Finney bevat B.B. Warfield’s Perfectionism een excellente kritiek op Finney’s theologie.

Finney begon van de orthodoxie af te wijken door het afwijzen van de doctrine van de verdorvenheid van ’s mensen natuur. Hij verklaarde: “de zondaar bezit alle vermogens en natuurlijke bekwaamheden die vereist zijn om perfecte gehoorzaamheid aan God te betonen”. Alles wat hij nodig heeft “is ertoe gebracht te worden deze krachten aan te wenden zoals hij dat behoort te doen” (Systematic Theology, pp. 282-300). Hij vervolgde zijn neerwaartse gang door de doctrine van de schuld neer te halen als zijnde “theologische fictie”. Specifiek verwierp hij de doctrine van de erfzonde die over de mens kwam door Adams zonde, het zondigen van de gelovige tegen Christus, en Christus’ gerechtigheid voor gelovigen (An Autobiography, pp. 56-59). Dit is in strijd met de Bijbelse leer van ’s mensen schuld in Romeinen 3 tot 5. Vanuit zijn ontkenning van de schuld van Adam die doorgegeven werd aan zijn nageslacht, concludeerde Finney vervolgens dat de mens geen zondige natuur bezit of natuurlijke gezindheid tot zonde, maar dat hij “neutraal” geboren werd - Finney redeneerde als volgt: “Als de menselijke natuur niet geruïneerd werd door Adams val, dan is de mens zelf in staat de wil van God te volbrengen, want ‘er bestaat in de religie niets dat verder gaat dan de gewone krachten van de natuur” (Revivals of Religion, p. 4). Finney benadrukte de menselijke bekwaamheid om berouw te hebben, een nieuw hart te creëren, en om zijn eigen natuur te perfectioneren en tevens ook de maatschappij.

Met de belangrijke premisse van ’s mensen neutraliteit in geestelijke zaken en de natuurlijke bekwaamheid om Gods wil te doen, werden Finney’s revival- en evangelisatie-inspanningen gekenmerkt door “overreding” van het volk om Gods aanbod van redding te accepteren. Finney zou zeggen: “Als mensen niet toegeven aan overreding, moeten zij verloren zijn” (Warfield, Perfectionism, p. 176). Het effect van zo’n geloof in Finney’s methodes was duidelijk. Zijn boek Revivals of Religion is puur evangelistisch pragmatisme; dat is: “als het werkt dan moet het goed zijn”. Hij geloofde: “het succes van elke methode om religieuze revival te promoten, demonstreert haar wijsheid ...

¹² Het onderscheid tussen Calvinisme en hyper-Calvinisme (of elk ander soort van Calvinisme) lijkt me onterecht. Wil men over Calvinisme spreken dan moet men aanhangen wat Calvijn leerde, en dat komt overeen met “het geloof dat de evangelie-uitnodiging enkel voor de uitverkozenen was”. Zie <http://www.verhoevenmarc.be/calvinisme.doc> of <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/calvinisme.pdf>.

¹³ Arminius: Jacobus Hermansz(oon) (± 1559 - 1609), die later naar de gewoonte van die tijd zijn naam verlatiniseerde tot Jacobus Arminius, was een predikant en godgeleerde tijdens het begin van de Tachtigjarige Oorlog. In zijn theologie week hij onder andere op het punt van de predestinatie, de vrije wil en de erfzonde af van het kerkelijk-calvinistische belijden zoals dat was vastgelegd in de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Heidelberger Catechismus. Hij is de grondlegger van het Arminianisme, aanvankelijk een stroming binnen de Nationaal Gereformeerde kerk die streefde naar aanpassing van de belijdenis. Na zijn dood kwamen de volgelingen van Arminius in 1610 met de vijf artikelen van de remonstranten. Na de Synode van Dordrecht in 1618-1619, waar het arminianisme werd veroordeeld en afgewezen, hebben de volgelingen van Arminius de Remonstrantse boederschap gesticht. (Wikipedia).

¹⁴ Pelagius ... kon ... een doctrine opstellen die uitging van het goede in de mens. Hij was zeer beïnvloed door de Griekse school van het Stoïcisme. Er bestaat niet zoiets als de erfzonde; een deugdzaam leven op zichzelf is al voldoende. Kinderen zijn bij hun geboorte even onschuldig als Adam in het paradijs, enzovoort. Bovendien stelde hij dat de wet van Mozes een even goede leidraad was als het evangelie. Tenslotte is de dood van Christus slechts een tegenwicht voor de verdrijving van Adam uit het paradijs. In het kort: Pelagius kende de individuele mens veel vrijheid toe, en verantwoordelijkheid voor zijn eigen daden. Pelagius verwoordde hiermee wat vele gewone gelovigen dachten. De kerkelijke hiërarchie vond deze opvattingen echter veel te gevaarlijk. Hij werd gedwongen om zijn inzichten officieel te herroepen. (Wikipedia).

Wanneer de zegen evident volgt op de introductie van de methode, is de proef onweerlegbaar dat die methode wijs is” (Revivals of Religion, p. 211).

Finney’s fout in de kwestie van de antropologie, de ontkenning van ’s mensen zondige natuur, leidde tot andere afwijkingen van de fundamentele leer, inbegrepen een foutieve kijk op rechtvaardiging door geloof alleen. Het was zijn doctrine dat rechtvaardiging niet permanent is, het is geen goddelijke declaratie maar eerder een vergiffenis, en dit wordt bereikt doordat de mens samenwerkt met God (Systematic Theology, pp. 383-391). Deze kijk op rechtvaardigmaking leidde tot zijn kijk op heiliging. Finney beweerde dat complete gehoorzaamheid aan Gods wet mogelijk was op grond (het middel) van ’s mensen natuurlijke bekwaamheid (Systematic Theology, p. 407). Dit alles leidde logischerwijs tot een post-millennium eschatologie, met zijn verdediging dat christenen hun tijd en energie zouden moeten besteden aan de oprichting van het duizendjarig koninkrijk van God op aarde door het winnen van bekeerlingen en door betrokkenheid in sociale hervorming.

De evangelisatie-inspanningen van Charles Finney gaven zijn woongebied van west New York de bekendheid van “the burned-over district” omdat die streek zo zwaar beëvangelseerd werd dat er geen brandstof meer over was (onbekeerd volk) om te branden (bekereren). B.B. Warfield citeert nauwe vrienden van Finney die kloegen over de snelle terugval van bekeerlingen in hun zondige wegen. Eén zo’n vriend en medewerker van Finney, Asa Mahan, zei dat allen die betrokken waren bij de revivals “als dode kolen waren die niet meer aangestoken konden worden” (Warfield, Perfectionism, pp. 26-27). Zelfs Finney zou zeggen: “Het grote lichaam van hen [de bekeerlingen] zijn een schande voor de religie” (Warfield, Perfectionism, pp. 26-27). Critici zouden zeggen dat zijn methodes oppervlakkige belijders van het geloof voortbrengen.

Citaat uit het verleden:¹⁵

“Een erg groot deel van het moderne revivalisme is meer een vloek geweest dan een zegen, omdat het duizenden naar een soort van vrede geleid heeft vooralleer zij hun miserie hebben gekend. Het brengt de verlorenen terug naar het Vaderhuis maar zorgt ervoor dat zij nooit zeggen: ‘Vader, ik heb gezondigd’¹⁶. Hoe kan hij genezen worden die niet ziek is, of hij met het levensbrood verzadigd worden die niet hongerig is? Het traditionele gevoel voor zonde wordt veracht. ... Alles in dit tijdperk is oppervlakkig. ... De consequentie is dat mensen de religie induiken en er dan weer uit springen. Ongebroken komen zij de kerk binnen, ongebroken blijven zij daar, en ongebroken gaan zij er weer uit” (C.H. Spurgeon, 1882).

E-mail: verhoevenmarc@skynet.be

Homepage: <http://users.skynet.be/fa390968/index.htm> of <http://www.verhoevenmarc.be/index.htm>

¹⁵ Dit gedeelte behoort eveneens bij onderhavig artikel van Biblical Discernment Ministries.

¹⁶ Allusie op de parabel van de Verloren Zoon.